

Med datamaskinen som samtalepartner

Petter Hurlen

En kort innføring i klinisk informatikk

Oslo: Cappelen Damm Akademisk, 2022

276 s.

ISBN 978-82-02-70269-4

Michael 2023; 20: 93–4.

Siden 1980-årene er digitale systemer tatt i bruk i helsetjenesten. Fra å være et administrativt hjelpemiddel, er i dag alle kliniske data lagret i et digitalt format. I bildedannende utstyr blir bildene prosessert digitalt som ulike kombinasjoner av et binært tallsystem 1 og 0. Det digitale formatet gir enorme muligheter for å presentere data og kommunisere både med pasienten og med andre helsearbeidere. Mulighetene og problemene knyttet til digitaliserte helsedata vil prege helsetjenesten i årene fremover.

Når IT-teknologien blir så viktig for alt som skjer i helsetjenesten, vil kunnskap om den bli like viktig som kunnskapen om anatomi og farmakokinetikk er for leger. Samtidig er helsetjenesten i dag avhengig av informatikere for å fungere.

Petter Hurlen er utdannet både som lege og informatiker og har deltatt i utviklingen av klinikken fra en analog til en digital virksomhet. I denne boka forsøker han å bygge bro mellom medisinen med sin terminologi og logikk og informatikken som har sin.

Boka består av tre deler. I den første delen, *Klinisk informasjon*, beskriver Hurlen hvordan vi helsearbeidere kommuniserer i pasientjournalen, ved

å skrive resepter og hvordan vi bruker data til å stille diagnoser. Dette er viktig for informatikere for at de skal forstå hvilke problemstillinger helsearbeiderne forventer at maskinene skal håndtere og språket vi bruker. Mot slutten av denne delen beskriver han datamaskinenes behov for entydig og strukturert nomenklatur. Dersom leger og sykepleiere skal kommunisere med datamaskiner, stiller det krav til språk og setningslogikk. Det er interessant at boka kommer omtrent samtidig som Helseplattformen rulles ut som et felles journalsystem i Midt-Norge og der frustrasjonen fra helsearbeidere preger nyhetsbildet.

I den andre delen, *Klinisk informasjonsteknologi*, tar Hurlen klinikerne inn i IT-verdenen og introduserer oss for språket datamaskinene bruker og forklarer hvordan datamaskinene behandler de medisinske dataene for at de skal presenteres i en form vi forstår. Her blir vi introdusert for muligheter som ligger i maskinlæring og kunstig intelligens. I del tre, *Muligheter, rammer og utfordringer*, heller Hurlen litt kaldt vann i blodet når han beskriver behovet for datasikkerhet og betydningen av regelverk når pasientdata håndteres digitalt.

Boka retter seg mot alle helsearbeidere og informatikere og den kan bidra til bedre forståelse og samarbeid når digitale løsninger introduseres og tas i bruk. Det er helt nødvendig.

Erik Fosse
e.t.fosse@medisin.uio.no

Erik Fosse er spesialist i generell kirurgi og i thoraxkirurgi, professor emeritus ved Universitetet i Oslo og spesialrådgiver ved Intervensjonssenteret, Oslo universitetssykehus (www.ivs.no).